

SERİ		CİLT		SAYI	
SERIES		VOLUME		NUMBER	
SERIE	A	BAND	53	HEFT	1
SÉRIE		TOME		FASCICULE	2003

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
D E R G İ S İ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL

ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL

REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

FETHİYE-KELEBEKLER VADİSİ FLORASI VE LEPIDOPTERA FAUNASI

Prof. Dr. Torul MOL¹⁾

Y. Doç. Dr. Mustafa AVCI²⁾

Y. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER²⁾

Kısa Özet

Fethiye-Kelebekler Vadisi eşsiz doğal güzelliği ile Türkiye turizmde önemli bir yer tutmaktadır. Vadi, flora ve barındırdığı Lepidoptera faunası ile zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Bu çalışma ile vadiye floraya ait 54 familyaya mensup 147 tür ve kelebeklerden 15 familyaya mensup 105 tür bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fethiye Kelebekler Vadisi, Babadağ

1. GİRİŞ

Türkiye, konumu nedeniyle çeşitli biyolojik geçit zonları üzerindedir. Bu durumu ile ülkemiz, dünya üzerinde kıta özelliği gösteren nadir ülkelerden biri olma şansını kazanmıştır. Nitekim Anadolu, zengin genetik çeşitliliğe sahip bulunmaktadır. Floristik kompozisyonu ve barındırdığı faunanın çeşitliliği ve endemizm, Anadolu'nun zengin bir gen merkezi olarak dikkat çekmesine neden olmuştur. Türkiye'de yetiştiği belirlenen 9000 tohumlu bitki türünden 3000 kadarı endemik olup, bu oran % 30-35 arasındadır. Ayrıca, Türkiye'nin en iyi çalışılmış omurgasız grubundan olan kelebeklerin de % 20'sinin endemik olduğu ortaya çıkarılmıştır (ANONİM 1987).

Doğal güzelliği ile turizmimizde önemli bir yer edinmekte olan ve ayrıca çok değişik renk ve türdeki kelebekleri ve florasıyla dikkati çeken Fethiye-Kelebekler Vadisi doğa severler, yerli ve yabancı turistlerle bilim adamlarının sık sık ziyaret ettikleri bir alandır. Bu çalışma ile söz konusu vadinin flora ve lepidopter faunasının (özellikle gündüz kelebekleri) ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

1.1. Çalışma Sahasının Tanıtımı

Anadolu'da doğal dengenin hassas bir biçimde sürdüğü alanlardan biri olan Fethiye-Kelebekler Vadisi, Babadağ'm eteklerinde bulunan Belceğiz Körfezi'nin doğu kıyılarında yer alan bir vadidir. Körfezin kuzey-güney uzanımlı sarp kayalıklarından oluşan doğu kıyılarında bulunan bu alan, ulaşım güçlüğü nedeniyle insan ayağının fazla değmediği, eşsiz güzelliği ile dikkat çeken bir doğa harikasıdır. Belceğiz Körfezini çevreleyen kireçtaşı platosunu yaklaşık 300-400 m derinlikte ve tabanlı kanyon morfolojisinde yarmış olan Sarp Deresi'nin denize ulaştığı bu koy yaklaşık 250 m uzunluğunda bir

¹⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı

²⁾ S.D.Ü. Orman Fakültesi, Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı

kumsal ile Akdeniz'e açılır. Plaj, inci tanesi gibi parlak, beyaz kireçtaşı çakılı ile kaplıdır. Babadağ eteklerindeki Devrent Boğazı kaynaklarından doğan Sarp Deresi'nin oluşturduğu vadinin kanyon morfolojisi gösteren alt bölümü, yaklaşık 1500 m uzunluğundadır. İçeri doğru hızla daralan vadinin her iki yanı, 400 m yüksekliğe ulaşan duvar dikliğinde, bazen de ters eğim kazanmış yamaçları ile ilginç bir görünüme sahiptir (ANONİM 1994).

En dip kesiminde aniden birkaç metreye kadar daralabilen kanyon tabanında, yamaçtan kopmuş kayaların yığıldığı kaya konileri ile kayalar arasında yetişmiş maki topluluğu, özellikle de zakkumlar ve hayıtlar yer yer geçişi kapatmaktadır. Vadinin dar olan dip kısmında Sarp Deresi küçük şelaleler oluşturmaktadır. Ayrıca vadide Bizans'lılardan ve Likya'lılardan kalma lahit ve kale yıkıntıları bulunmaktadır (ANONİM 1997).

Vadi, uzun süren çabalar sonunda, 25 Aralık 1996 tarihinde İzmir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma 2 No'lu Kurulunun 6361 sayılı kararı ile birinci derece doğal sit alanı olarak ilan edilmiş ve her türlü yapılaşma yasaklanmıştır.

2. MATERYAL VE METOT

Fethiye Kelebekler-Vadisi'nin flora ve Lepidoptera faunasının tespiti için gerçekleştirilen bu çalışmanın materyalini bir yıl süreyle vadiden toplanan otsu ve odunsu floraya ait bitki örnekleri ile sahadan toplanan kelebekler oluşturmaktadır.

Çalışma sahasının florasının ortaya konulması amacıyla Mart-Ekim 1999 tarihleri arasında bitki toplamak üzere vadiye geziler yapılmıştır. Türe göre değişmekle beraber, bitkiler yapraklı, çiçekli veya meyveli olarak toplanıp preslenerek kurutulduktan sonra kartonlara yapıştirılarak etiketlenmiştir. Teşhisleri DAVIS (1965-1968), BAYTOP ve ÖZHATAY (1975), YALTIRIK ve EFE (1989), SCHÖNFELDER ve SCHÖNFELDER (1990 ve1994)'e göre yapılarak herbaryum örnekleri ile karşılaştırılmış ve nihai örnek haline getirilmiştir.

Kelebekler Vadisi'nde Lepidoptera faunasının tespit edilebilmesi için çalışma süresi boyunca periyodik olarak sahaya gidilmiştir. Gündüz aktif olan türler atrap, gece aktif olanlar ise ışık tuzağı ile yakalanmıştır. Taşıma zarflarına konan kelebeklerin, laboratuvarında preparasyonları ÇANAKÇIOĞLU (1993)'na göre yapılarak koleksiyon kutularına alınmıştır.

3. BULGULAR

Fethiye Kelebekler-Vadisi'nde tespit ettiğimiz flora ve Lepidoptera türleri tablolar halinde aşağıda verilmiştir. Flora listesinde takım ve familyalar DAVIS (1965-1968)'e göre tayin edilmiştir (Tablo 1). Lepidoptera türlerinin sunuluşunda familyalar MOL (1975)'a ve BORROR *et. al.* (1989)'a; türler ise alfabetik sıraya göre verilmiştir (Tablo 2). Türlerin teşhisinde SPULER (1908-1910), HESSELBARTH *et. al.* (1995) ile MOL ve AVCI (1997)'dan yararlanılmıştır.

Çalışma alanımız Tablo 1'den de görüldüğü üzere tam anlamıyla Akdeniz florası özelliklerini göstermektedir. Kenardaki kayalıkların başlangıcında görülen *Cupressus sempervirens* L. (Servi) ve *Pinus brutia* Ten. (Kızılcım) gibi odunsu türlere daha ileride *Platanus orientalis* L. (Çınar) da katılarak yer yer kapalılık oluşturmaktadır. Vadi tabanındaki Hayıtlık, alanın önemli bir kısmını kapladığından dolayı dikkat çekicidir. Yapılan araştırmada en çok örnek Fabaceae (18 takson) ve Asteraceae (17 takson) familyalarından tespit edilmiştir.

Tablo 1: Fethiye-Kelebekler Vadisi Flora Listesi
 Table 1: The Flora List of Fethiye-Butterfly Valley

Familya (Family)	Takson (Taxon)
<i>Pteridaceae</i>	<i>Cheilanthes pteridioides</i> (Reichard) C. Chr.
<i>Aspleniaceae</i>	<i>Asplenium bourgaei</i> Boiss. ex Milde
<i>Ranunculaceae</i>	<i>Aconitum annua</i> Lemend. Huds.
	<i>Clematis flammula</i> Linnaeus
	<i>Delphinium peregrinum</i> Linnaeus
	<i>Ranunculus asiaticus</i> Linnaeus
	<i>Ranunculus millefolius</i> Vahl
	<i>Ranunculus muricatus</i> Linnaeus
<i>Brassicaceae</i>	<i>Cardamine hirsuta</i> Linnaeus
<i>Caryophyllaceae</i>	<i>Agrastemma gibbago</i> Linnaeus
	<i>Arenaria rhoda</i> Boiss.
	<i>Byfonia calyculata</i> Boiss. & Bal.
	<i>Cerastium illyricum</i> Ard.
	<i>Gypsophila confertifolia</i> Hub.-Mor.
	<i>Silene colorata</i> Poir.
	<i>Velexia quadridentata</i> Sibth. & Sm.
<i>Tamaricaceae</i>	<i>Tamarix parviflora</i> DC.
<i>Clusiaceae</i>	<i>Hypericum avicularifolium</i> Jaub. & Spach
<i>Malvaceae</i>	<i>Althaea officinalis</i> Linnaeus
	<i>Lavatera arborea</i> Linnaeus
	<i>Mulva sylvestris</i> Linnaeus
<i>Anacardiaceae</i>	<i>Conium maculatum</i> Scop.
	<i>Pistacia terebinthus</i> Linnaeus
<i>Fabaceae</i>	<i>Anagyris foetida</i> Linnaeus
	<i>Calicotome villosa</i> (Poiret) Link
	<i>Ceratonia siliqua</i> Linnaeus
	<i>Cercis siliquastrum</i> Linnaeus
	<i>Coronilla emerus</i> Linnaeus
	<i>Gerania acanthoclada</i> DC.
	<i>Lathyrus gorgonei</i> Parl.
	<i>Lathyrus serifolius</i> Linnaeus
	<i>Lupinus angustifolius</i> Linnaeus
	<i>Medicago marina</i> Linnaeus
	<i>Medicago polymorpha</i> Linnaeus
	<i>Melilotus indicus</i> (Linnaeus) All.
	<i>Ononis variegata</i> Linnaeus
	<i>Pisum fulyum</i> Sibth. & Sm.
	<i>Scorpiurus muricatus</i> Linnaeus
	<i>Spartium junceum</i> Linnaeus
	<i>Trifolium stellatum</i> Linnaeus
<i>Vicia villosa</i> Roth	
<i>Apiaceae</i>	<i>Ammi visnaga</i> (Linnaeus) Lam.
	<i>Bupleurum anatolicum</i> Hub.-Mor. & Reese
	<i>Ferula tingiana</i> Linnaeus
	<i>Ferulago mughlae</i> Poynen
	<i>Microscadium minutum</i> (d'Urv.) Brig.
	<i>Oenanthe pimpinelloides</i> Linnaeus
	<i>Peucedanum chryseum</i> (Boiss. & Heldr.) Chamberlain
	<i>Scandix australis</i> Linnaeus
	<i>Thapsia garganica</i> Linnaeus
	<i>Xanthium spinosum</i> Linnaeus
<i>Asteraceae</i>	<i>Bellis annua</i> Linnaeus
	<i>Centaurea solstitialis</i> Linnaeus
	<i>Centaurea spinosa</i> Linnaeus
	<i>Centaurea spinosa</i> Linnaeus

Familya (Family)	Tür (Species)
Pyralidae	<i>Pyralis farinalis</i> (Linnaeus)
Zygaenidae	<i>Zygaena fausta</i> (Linnaeus)
Hesperiidae	<i>Carcharodus alceae</i> (Esper)
	<i>Carcharodus orientalis</i> Reverdin
	<i>Erynnis marloyi</i> (Boisduval)
	<i>Erynnis tages</i> (Linnaeus)
	<i>Gegenes nostradamus</i> (Fabricius)
	<i>Gegenes pumilio</i> (Hoffmansegg)
	<i>Muschampia proto</i> ((Ochsenheimer)
	<i>Muschampia tessellum</i> (Hübner)
	<i>Pelopidas thrax</i> (Hübner)
	<i>Pyrgus amoricamus</i> (Oberthür)
	<i>Pyrgus melotis</i> (Duponchel)
	<i>Spialia orbifer</i> (Hübner)
	<i>Thymelicus acteon</i> (Rottemburg)
	<i>Thymelicus hyrax</i> (Lederer)
	<i>Thymelicus sylvestris</i> (Poda)
Papilionidae	<i>Archon apollinus</i> (Herbst)
	<i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus)
	<i>Papilio alexanor</i> Esper
	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus
	<i>Zerynthia cerisy</i> (Godart)
<i>Zerynthia deyrollei</i> (Oberthür)	
Pieridae	<i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus)
	<i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus)
	<i>Colias crocea</i> (Fourcroy)
	<i>Euchloe ausonia</i> (Hübner)
	<i>Gonepteryx farinosa</i> (Zeller)
	<i>Gonepteryx rhamni</i> (Linnaeus)
	<i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris napi</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris rapae</i> (Linnaeus)
	<i>Pontia chloridice</i> (Hübner)
	<i>Pontia edusa</i> (Fabricius)
	Lycaenidae
<i>Celastrina argiolus</i> (Linnaeus)	
<i>Chilades trochylus</i> (Freyer)	
<i>Cupido minimus</i> (Füessly)	
<i>Glaucopsyche alexis</i> (Poda)	
<i>Lampides boeticus</i> (Linnaeus)	
<i>Leptotes pirithous</i> (Linnaeus)	
<i>Lycaena dispar</i> (Haworth)	
<i>Lycaena ottomana</i> (Lefebvre)	
<i>Lycaena phlaeas</i> (Linnaeus)	
<i>Lycaena thersamon</i> (Esper)	
<i>Plebeius agestis</i> (Denis & Schiffermüller)	
<i>Plebeius eumedon</i> (Esper)	
<i>Plebeius loewii</i> (Zeller)	
<i>Polyommatus icarus</i> (Rottemburg)	
<i>Satyrium ilicis</i> (Esper)	
<i>Satyrium w-album</i> (Knoch)	
<i>Taurucus balcanicus</i> (Freyer)	

<i>Aizoaceae</i>	<i>Mesembryanthemum radiflorum</i> Linnaeus
<i>Berberidaceae</i>	<i>Berberis cretica</i> Linnaeus
<i>Lauraceae</i>	<i>Laurus nobilis</i> Linnaeus
<i>Papaveraceae</i>	<i>Funaria capreolata</i> Linnaeus
	<i>Glaucium flavum</i> Crantz
	<i>Roemeria hybrida</i> (Linnaeus) DC.
<i>Capparidaceae</i>	<i>Capparis spinosa</i> Linnaeus
<i>Cruciferae</i>	<i>Arabis verna</i> (Linnaeus) DC.
	<i>Lobularia maritima</i> (Linnaeus) Desv.
	<i>Sinapis alba</i> Linnaeus
<i>Resedaceae</i>	<i>Reseda alba</i> Linnaeus
<i>Platanaceae</i>	<i>Platanus orientalis</i> Linnaeus
<i>Rosaceae</i>	<i>Rubus ulmifolius</i> Schott.
	<i>Sarcopoterium spinosum</i> (Linnaeus) Spach.
<i>Caesalpiniaceae</i>	<i>Ceratonia siliqua</i> Linnaeus
	<i>Cercis siliquastrum</i> Linnaeus
<i>Geraniaceae</i>	<i>Erodium ciconium</i> (Linnaeus) L'Herit.
<i>Vitaceae</i>	<i>Vitis vinifera</i> Linnaeus
<i>Cucurbitaceae</i>	<i>Echballium elaterium</i> (Linnaeus) A. Rich.
<i>Cactaceae</i>	<i>Opuntia ficus-barbarica</i> Berg.
<i>Punicaceae</i>	<i>Punica granatum</i> Linnaeus
<i>Umbelliferae</i>	<i>Eryngium campestre</i> Linnaeus
	<i>Thapsia garganica</i> Linnaeus
<i>Oleaceae</i>	<i>Olea europaea</i> Linnaeus
	<i>Phillyrea latifolia</i> Linnaeus
<i>Apocynaceae</i>	<i>Nerium oleander</i> Linnaeus
<i>Convolvulaceae</i>	<i>Convolvulus arvensis</i> Linnaeus
	<i>Convolvulus tricolor</i> Linnaeus
<i>Verbenaceae</i>	<i>Vitex agnus-castus</i> Linnaeus
<i>Poaceae</i>	<i>Arundo donax</i> Linnaeus
	<i>Briza maxima</i> Linnaeus
	<i>Briza minor</i> Linnaeus
	<i>Melica minuta</i> Linnaeus
	<i>Stipa capensis</i> Thunb.
<i>Ulmaceae</i>	<i>Celtis australis</i> Linnaeus
	<i>Ulmus minor</i> Miller

Tablo 2: Fethiye-Kelebekler Vadisi Lepidoptera Faunası

Table 2: The Lepidoptera Fauna List of Fethiye-Butterfly Valley

Family (Family)	Tür (Species)
Pyralidae	<i>Pyralis farinalis</i> (Linnaeus)
Zygaenidae	<i>Zygaena fausta</i> (Linnaeus)
Hesperiidae	<i>Carcharochus alceae</i> (Esper)
	<i>Carcharochus orientalis</i> Reverdin
	<i>Erynnis markyi</i> (Boisduval)
	<i>Erynnis tages</i> (Linnaeus)
	<i>Gegenes nostralamus</i> (Fabricius)
	<i>Gegenes pumilio</i> (Hoffmansegg)
	<i>Muschampia proto</i> ((Ochsenheimer)
	<i>Muschampia isselthum</i> (Fübner)
	<i>Pelopidas thrax</i> (Fübner)
	<i>Pyrgus armoricanus</i> (Oberthür)
	<i>Pyrgus melotis</i> (Duponchel)

	<i>Spialia orbifer</i> (Hübner)
	<i>Thymelicus acteon</i> (Rottemburg)
	<i>Thymelicus hyrax</i> (Lederer)
	<i>Thymelicus sylvestris</i> (Poda)
Papilionidae	<i>Archon apollinus</i> (Herbst)
	<i>Iphiclides podalirius</i> (Linnaeus)
	<i>Papilio alexanor</i> Esper
	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus
	<i>Zerynthia cerisy</i> (Godart)
	<i>Zerynthia deyrollei</i> (Oberthür)
Pieridae	<i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus)
	<i>Aporia crataegi</i> (Linnaeus)
	<i>Colias crocea</i> (Fourcroy)
	<i>Euchloe ausonia</i> (Hübner)
	<i>Gonepteryx farinosa</i> (Zeller)
	<i>Gonepteryx rhanni</i> (Linnaeus)
	<i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris napi</i> (Linnaeus)
	<i>Pieris rapae</i> (Linnaeus)
	<i>Pontia chloridice</i> (Hübner)
	<i>Pontia edusa</i> (Fabricius)
Lycaenidae	<i>Callophrys rubi</i> (Linnaeus)
	<i>Celastrina argiolus</i> (Linnaeus)
	<i>Chilades trochylus</i> (Freyer)
	<i>Cupido minimus</i> (Füßly)
	<i>Glaucopsyche alexis</i> (Poda)
	<i>Lampides boeticus</i> (Linnaeus)
	<i>Leptotes pirithous</i> (Linnaeus)
	<i>Lycaena dispar</i> (Haworth)
	<i>Lycaena ottomana</i> (Lefebvre)
	<i>Lycaena phlaeas</i> (Linnaeus)
	<i>Lycaena thersamon</i> (Esper)
	<i>Plebeius agestis</i> (Denis & Schiffermüller)
	<i>Plebeius eumedon</i> (Esper)
	<i>Plebeius loewii</i> (Zeller)
	<i>Polvommatas icarus</i> (Rottemburg)
	<i>Satyrium ilicis</i> (Esper)
	<i>Satyrium w-album</i> (Knoch)
	<i>Taurucus balcanicus</i> (Freyer)
Nymphalidae	<i>Argynnis pandora</i> (Denis & Schiffermüller)
	<i>Argynnis paphia</i> (Linnaeus)
	<i>Brintesia circe</i> (Fabricius)
	<i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus)
	<i>Danaus chrysippus</i> (Linnaeus)
	<i>Hipparchia aristaeus</i> (Bonelli)
	<i>Hipparchia fatua</i> Freyer
	<i>Hipparchia mersina</i> (Staudinger)
	<i>Hipparchia syriaca</i> (Staudinger)
	<i>Hyponephele lupina</i> (Costa)
	<i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus)
	<i>Kirinia roxelana</i> (Cramer)
	<i>Lasiommata maera</i> (Linnaeus)
	<i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus)
	<i>Libythea celtis</i> (Laicharting)

	<i>Limnitis reducta</i> Staudinger
	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus)
	<i>Maniola megalis</i> (Oberthür)
	<i>Maniola rehmsia</i> (Zeller)
	<i>Melanargia larissa</i> (Gövcü)
	<i>Melitaea didyma</i> (Esper)
	<i>Melitaea trivialis</i> (Denis & Schiffenmüller)
	<i>Nymphalis polychloros</i> (Linnaeus)
	<i>Pararge aegeria</i> (Linnaeus)
	<i>Polygonia c-albion</i> (Linnaeus)
	<i>Polygonia egea</i> (Cramer)
	<i>Vanessa atalanta</i> (Linnaeus)
	<i>Vanessa cardui</i> (Linnaeus)
	<i>Ypthima asterope</i> (Klug)
Geometridae	<i>Campptogramma bilineata</i> (Linnaeus)
Lasiocampidae	<i>Malacosoma neustria</i> (Linnaeus)
Sphingidae	<i>Acherontia atropos</i> (Linnaeus)
	<i>Daphnis nerii</i> (Linnaeus)
	<i>Deilephila elpenor</i> (Linnaeus)
	<i>Hyles euphorbiae</i> (Linnaeus)
	<i>Hyles livornica</i> (Esper)
	<i>Macroglossum stellatarum</i> (Linnaeus)
	<i>Laotioe populi</i> (Linnaeus)
	<i>Agrilus convolvuli</i> (Linnaeus)
	<i>Sphinx ligustri</i> Linnaeus
Notodontidae	<i>Thaumatopoea nivorumpis</i> (Denis & Schiff.)
Lymantriidae	<i>Lymantria dispar</i> (Linnaeus)
Arctiidae	<i>Epicallia villica</i> (Linnaeus)
	<i>Euplagia quadripunctaria</i> (Poda)
Noctuidae	<i>Autographa gamma</i> (Linnaeus)
	<i>Catocala conversa</i> (Esper)
	<i>Catocala eflocata</i> (Esper)
	<i>Dysgonia algira</i> (Linnaeus)
	<i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner)
	<i>Noctua comes</i> (Hübner)
	<i>Noctua prunifolia</i> (Linnaeus)

Çalışma sonunda Lepidoptera takımının 14 familyasına mensup toplam 105 tür tespit edilmiştir. Özellikle gündüz keleklerinin belirlendiği bu çalışmada Hesperidae, Papilionidae, Pieridae, Lycaenidae ve Nymphalidae familyalarından çok sayıda tür bulunmuştur (Tablo 2).

Vadinin sembolü olan, en fazla bilinen ve ziyaretçilerin yoğun ilgisini çeken tür *Euplagia quadripunctaria* (Poda) (Kaplan keleşi) dir. Vadide en yoğun olarak Temmuz ortasında görülen bu türün kaplan postunu andıran boz-siyah üzerine beyaz çizgili ön kanatları ve nar çiçeği kırmızısı üzerine siyah noktalı arka kanatları dikkat çekmektedir. Bu keleş özellikle vadinin kanyona dönüştüğü birinci ve ikinci şelalelerdeki kayalıkların üstünde ve bu kısımda bol miktarda bulunan *Vitex agnus-castus* L. ve *Nerium oleander* L.'ler arasında yaşamaktadır.

4. SONUÇ

Muğla-Fethiye sınırları içinde bulunan "Keleşler Vadisi" küçük bir bölge olmasına rağmen gerek jeolojik yapısı, gerekse flora ve faunası açısından çok özel bir yerdir. Biyolojik çeşitliğin ve ekolojik dengenin en iyi gözlenip, izlenebileceği özel bir ekosistem olan vadiye insan tarafından yapılacak müdahaleler sistemin dengesini bozacaktır. Saha, sadece yasal olarak değil, alınacak önlemlerle de aktif olarak korunması gereken bir ekosistemdir. Flora ve lepidopter faunası ile vadi önemli bir biyogenetik rezerv alanıdır. Vadide bulunan flora ve keleş faunasının mutlak surette korunması gerekir.

Bu sadece turistik açıdan değil, mevcut türlerin yaşadığı bakir bir alan olması ve bu türlerin yaşadığı ekolojik ortamı temsil etmesi bakımından da önemli bir zarurettir. Bu sahanın bilimsel araştırma ve gözlemlerin yapılacağı bir alan olarak ayrılması, planlanması ve korunması gereklidir. Ayrıca doğa severlerin kontrollü olarak vadiyi gezmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması öncelikli olarak ele alınması gereken işlerdendir. Vadinin, bölgeye özgü fauna ve florasının barındırabileceği bir doğa laboratuvarı ya da müzesi olarak değerlendirilmesi en akılcı yol olacaktır.

FLORA AND LEPIDOPTERA FAUNA OF FETHİYE-BUTTERFLY VALLEY

Prof. Dr. Torul MOL
Y. Doç. Dr. Mustafa AVCI
Y. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER

Abstract

Butterfly Valley has an important place in Turkey's tourism due to its wonderful natural beauty. The flora and Lepidoptera fauna of the valley is very rich from stand point of biological diversity. By this study, the flora and butterfly fauna of the valley has been investigated. 147 flora species belong to 54 families and 105 butterfly species belong to 15 families were found.

Keywords: Fethiye - Butterfly Valley, Babadağ

1. INTRODUCTION

Because of having very different coloured butterflies and vegetation Fethiye-Butterfly Valley has frequently been visited by many nature lovers and the scientists. The main aim of this study is to determine the flora and the Lepidoptera fauna of the valley.

The valley is located at the skirt of Babadağ Region in Fethiye. Fethiye is one of the important touristic cities in Mediterranean Region of Turkey.

2. MATERIAL AND METHOD

The floral and faunal material were gathered from the place in one year period. Collected material were preserved and identified according to Spuler (1908-1910), Davis (1965-1968), Baytop and Özhatay (1975), Yaltrık and Efe (1989), Çanakçıoğlu (1993), Schönfelder and Schönfelder (1990 and 1994), HESSELBARTH *et. al.* (1995) and Mol and Avcı (1997).

3. RESULTS

Flora and Lepidoptera species collected from Fethiye-Butterfly Valley were listed in Table 1 and 2. There are 147 flora species belong to 54 families and 105 butterfly species belong to 15 families. The well known butterfly species in the valley is *Euplagia quadripunctaria* (Poða).

4. SUGGESTIONS

Fethiye-Butterfly Valley is a fairly small area but has a great importance according to flora and fauna reserves. It should be protected not only legally but actively as well by means of precautions taken. This area should wisely be cared as a natural laboratory or as a natural museum.

KAYNAKLAR

- ANONİM, 1987: Türkiye'nin Biyolojik Zenginlikleri, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayını.
- ANONİM, 1994: Kelebek Kanyonu, İlgı Dergisi, İlkbahar sayısı, s.15-21.
- ANONİM, 1997: Efsanevi Güzellik-Kelebekler Vadisi, Atlas Dergisi, Eylül, s.20-32.
- BAYTOP, A., ÖZHATAY, N., 1975: İSTE Herbaryumundaki Türkiye Bitkileri Örnekleri, İ.Ü. Eczacılık Fak. Yayını, İstanbul.
- BORROR, J. D., TRIPLEHORN, C. A., JOHNSON, N. F., 1989: Study of Insects, Saunders College Publishing, 876 pp.
- ÇANAKÇIOĞLU, H., 1993: Böcek Toplama Preparasyon, Muhafaza ve Teşhisi, İ.Ü. Yayınları, İ.Ü. Yayın No: 3768, Orman Fak. Yayın No: 422, İstanbul.
- DAVIS, P.H., 1965-1968: Flora of Turkey and The East Aegean Islands, Vol. 1-10 at the university press, Edinburgh.
- HESSELBARTH, G., VAN OORSCHOT, H., WAGENER, S., 1995: Die Tagfalter der Türkei, Selbstverlag Sigbert Wagener, 3 Band.
- MOL, T., 1975: Önemli Kelebek Familyaları ve Özellikleri, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İ.Ü. Yayın No: 2077, O.F. Yayın No: 216, İstanbul.
- MOL, T., AVCI, M., 1997: Marmara Bölgesi Bazı Sphingidae Türleri, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, A Serisi, Cilt 47, Sayı1, s.15-29.
- SCHÖNFELDER, I., SCHÖNFELDER, P., 1990: Die Kosmos-Mittermeerflora, Kosmos Naturführer, Franckh-Kosmos Verlags-Gm bH & Co. Stuttgart.
- SCHÖNFELDER, I., SCHÖNFELDER, P., 1994: Kosmos-Atlas Mittelmeer-und Kanarenflora, Franckh-Kosmos Verlags-Gm bH & Co. Stuttgart.
- SPULER, A., 1908-1910: Die Schmetterlinge Europas, Stuttgart, 3 Band.
- YALTIRIK, F., EFE, A., 1989: Otsu Bitkiler Sistematiği, İ.Ü. Yayın No: 3568, Fen Bil. Enst. Yayın No: 13, İstanbul.